

DRUGA STRANA MEDALJE Doznajemo ima li više onih koji će gladni ležati ili koji će siti raditi

Objavio **Martina Čapo** - 19. kolovoza 2020.

★ ★ ★ ★ ★ 1.8 (5)

ĐULOVAC – Koliko smo puta prošli pored osobe koja prosi, pored onih koji pretražuju koševе za otpad ili su cijeli u kontejneru ne bi li pronašli koju bačenu plastičnu bocu i na taj način zaradili za kruh? Koliko su nam puta na ulaznim vratima bile žene s djecom koje traže samo brašno, mlijeko ili nešto odjeće koja nama više ne treba? To je naša stvarnost i realnost od koje ne možemo pobjeći i od koje se ne možemo sakriti. A ne bismo se niti trebali skrivati jer ta "stvarnost" je mnoge zatekla doslovno preko noći. Nitko "s one druge strane" nije mogao niti zamisliti da će sutra biti u neprilici, da neće moći otići na godišnji odmor na more, da će ostati bez posla, da neće moći vraćati kredit, školovati djecu, otići u trgovinu i kupiti namirnice potrebne za svako uobičajeno kućanstvo... Nažalost, mnogima se baš to dogodilo, a nekako je postalo nepisano pravilo da okolina istog trena stigmatizira takve ljude strogo ih optužujući da su si sami krivi. Neki možda i jesu, spletom okolnosti i loših odluka, došli do ruba egzistencije, no puno je više onih koji se trude, muče, koprcaju, nemaju sreće ili hrabrosti preokrenuti lošu sudbinu u jedan normalan život. Za njih okolina nema razumijevanja, nema razgovora, saslušanja, empatije, ruke pomoći... Mnogo smo puta čuli kako je velik jaz između onih koji imaju i onih koji su gladni. Dok se sam ne uvjeriš u istinitost tih riječi i dok ih ne potkrijepiš primjerima koji te kroz život nauče više od ijedne napisane literature, ne možeš u to vjerovati, niti znati što to uopće znati. No, dok je god onih koji jedno ljetovanje plaćaju više nego što ti zaradiš i potrošiš u cijelom svom životu i dok je onih koji to isto ljetovanje, nedjeljno popodne provode na dnu kontejnera dok ih jednogodišnje dijete u kolicima čeka pored glavne ceste, tada si svjedok trulog vremena i ružne realnosti u kojoj živimo. Svi smo za to krivi. I mi koji okrećemo glavu na drugu stranu, misleći kako to nije naš problem, pa se ne moramo truditi pomoći im, i oni koji se ne trude promijeniti zakone i bolje zaštititi najosjetljivije skupine među nama. A krivi su i oni koji smatraju da se to njima ne može dogoditi.

Na području Đulovca gotovo je 70 posto Kosovara, ali i 200-injak socijalno ugroženih samaca ili obitelji

Jedan od dobrih primjera vremena u kojem živimo je Općina Đulovac. Ta lokalna samouprava s 29 naselja smještena je na neprocjenjivom prirodnom i geografskom području, s obiljem šuma, zelenila, izvora, obradivih površina i netaknute prirode. Kraj je oduvijek bio slabo naseljen, a Slaveni koji su tamo došli u 6. stoljeću, 11. stoljeća kasnije, borili su se s Turcima koji su tada naselili Srbe koji su skladno i solidno na području Đulovca živjeli sve do Domovinskog rata. Stoljeća su prolazila, a Đulovcem su prošli i plemići poput Jankovića. Zahvaljujući toj plemićkoj obitelji, nakon protjerivanja Turaka u Đulovac stižu Česi, Austrijanci, Mađari, Nijemci... Cvate obrtništvo, niču pilane, dolazi željeznička pruga... A tada dolazi 1991. godina i rat...

Vodstvo Općine Đulovac na čijem čelu je načelnik Drago Hodak, brine o socijalno ugroženim skupinama

Budući da je selo bilo pod srpskom vlašću, vođene su borbe, uništena je katolička crkva, ubijeno je na desetke civila. Zahvaljujući hrvatskim snagama, neprijatelj je protjeran, okupirana sela su oslobođena, ali istovremeno i potpuno opustjela. Tada se dogodilo nešto što je Đulovcu udahnuo novi život i zahvaljujući čemu je i današnji Đulovac takav kakav jest – naseljen! Naime, godinu dana nakon oslobađanja teritorija, dakle 1992. godine, dopuštenjem hrvatskih vlasti, na područje Đulovca doselili su Hrvati s Kosova, iz Letnice i Janjeva.

-Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Općine Đulovac bilo je 3300 stanovnika, no sasvim je sigurno da smo sada debelo ispod te brojke. Ne znam točno koliko, ali sigurno nas je ispod tri tisuće – kazao je načelnik Općine Đulovac Drago Hodak dodavši kako je navjerniji dokaz o tome koliko na njegovu području ima socijalno ugroženih obitelji – podatak o broju onih koji primaju naknadu za nabavku ogrjeva. Iako brojka nije nimalo ohrabrujuća i tu ima relativno dobrih vijesti. Naime, prije tri godine 230 osoba je primalo naknadu za kupovinu drva, dok je lani ta brojka bila 160.

Jedna od mjera pomoći socijalno ugroženim osobama financiranje je školske kuhinje, ali i pomoć pri nabavci školskog pribora

-Smanjila se brojka, no i dalje smo na prvom mjestu u Bjelovarsko – bilogorskoj županiji po broju onih kojima je nužna pomoć. Želja nam je da padnemo ispod stotinu, to bi bilo ohrabrujuće – ističe načelnik i dodaje kako je više obitelji nego samaca kojima je nužna pomoć lokalne zajednice. Kako bi im olakšali svakodnevnicu, Općina Đulovac osmislila je niz mjera kojima iz proračuna pomaže obiteljima i pojedincima u nevolji. Dobro prihvaćene su mjere financiranja školske kuhinje za djecu, te bespalatan booravak u maloj školi, odnosno vrtiću.

-Ne želimo dijeliti djecu na onu koja imaju i koja nemaju. Iako je riječ o poprilično velikom iznosu koji se penje i na 200 tisuća kuna za osnovnoškolce na godišnjoj razini, koji uz prehranu obuhvaća i pomoć pri nabavci školskog pribora, to je naša dužnost i ne bježimo od nje. Svi korisnici socijalne pomoći godišnje od Općine dobivaju još minimalno 1000 kuna jednokratne pomoći i to po dvije osnove – jedna je primanje zajamčene minimalne naknade, a druga je po imovinskom cenzusu. Kad se to zbroji, to naš godišnje košta najmanje još stotinjak tisuća kuna. Nadalje, oslobodili smo sve žitelje plaćanja komunalne naknade. Budući da imamo velik broj socijalno ugroženih, postavili smo pitanje bi li bilo pravilno da ovaj ostatak ljudi koji se teško muči, oporezujemo, dok je ostatak oslobođen. Zamislite u kakvoj je, primjerice, situaciji četveročlana obitelj s dvoje djece u kojoj samo otac radi – svjestan je Hodak problema današnjice navodeći kako je trenutna situacija takva da kod gotovo svih mlađih obitelji, muškarci zarađuju kruh izvan Hrvatske, većinom na građevinskim poslovima u Njemačkoj, dok su supruge s djecom u Đulovcu.

-Po pitanju prihoda, oni sasvim solidno žive. Njihov standard je daleko veći od onih koji su ostali ovdje. Možda nisu sretni zbog razdvojenosti, ali shvaćaju da im je to jedini način za kvalitetniji život. Vrijedni su i žele raditi. Nisu krivi što je naša situacija u zemlji nezavidna. Jasno je da ovdje nema gladnih, može se živjeti i s tri tisuće kuna, no svi koji žele svojoj djeci bolju budućnost i žele poboljšati svoj standard, moraju posao potražiti izvan granica. Nekad je standard bio, kad su ljudi s Kosova doselili u Đulovac, da kod kuće imaš vreću brašna i malo masti ili ulja. Automobil nije imala nijedna obitelj do negdje 1994., 1995. godine, kazao je Hodak dodavši kako u Đulovcu trenutno živi između 60 i 70 posto Kosovara. Autohtono, domaće stanovništvo i prije je bilo na ovom području u manjini, a kako izumiru, tako nestaju. Nadalje, baš kao i u ostatku zemlje, i u Đulovcu je pristutna depopulacija, pa sve to doprinosi činjenici da je stanovništvo Kosovara brojnije nego ono domaće. Živi li se kvalitetno ili loše? Nema jednostavnog odgovora.

-Jedan dio populacije prilagodio se jer zna da će dobiti tih tisuću kuna od Općine, zna da će mu Centar za socijalnu skrb isplatiti zajamčenu minimalnu naknadu i nema poticaja da išta promijeni. Drugi dio u trci je za boljim standardom, kako sam već pojasnio. Jaz između te dvije skupine ljudi koji su najbrojniji u Đulovcu, sve je veći, a primjeti se i određeno nezadovoljstvo kod onih kojima nikad dosta pomoći države, institucija, ustanova... Često puta i tu politika ima svoje prste. Obećaje se ljudima puno toga od čega na kraju u većini slučajeva ne bude ništa. Pa je zatim Općina, koja je prva na dohvat ruke, kriva za sve. Međutim, da je to tako, mi onda možemo zamijeniti Centar za socijalnu skrb – oštar je Hodak koji je svjestan da u očima pojedinaca, Općina nikad ne može dati dovoljno. No, isto tako, svjestan je i da Općina nije dužna i da naposljetku ne može nekoga u potpunosti financirati. Što prije to ljudi shvate i prihvate, prije će pomoći sami sebi, zaključuje Hodak i vadi jedan od dobrih primjera iz prošlosti vezan uz tu tematiku. Naime, prije nekoliko godina zakonom je bilo propisano da je Općina dužna financirati režijske troškove osobama slabijeg imovinskog stanja u visini 50 posto zajamčene minimalne naknade. U prijevodu, u jednome trenutku Đulovac je na svom području imao oko tri milijuna kuna isplaćene minimalne naknade nadležnog Centra za socijalnu skrb žiteljima, što je iziskivalo da Općina mora podmiriti režije u iznosu od milijun i pol kuna.

Standard se u ovoj Općini uvelike promijenio s godinama, danas je više onih koji kvalitetno žive, nego onih na rubu egzistencije

-Ako uzemete u obzir da smo u to vrijeme imali 2,2 milijuna kuna izvornih prihoda, jasno vam je zašto si nismo to mogli dozvoliti i zašto smo pravdu potražili u sudskom procesu. Išli smo najprije mirnim putem i tražili od svih ljudi koji zatraže da im mi platimo račune u 50 postotnom iznosu državne naknade, da se uključe u društveno koristan rad i to 30 do 90 sati mjesečno. Što se dalje dogodilo? Nitko više nije zatražio da mu mi podmirimo dio režijskih troškova. Jasno vam je da se i tu upiralo prstom u Općinu, no mi si nismo mogli dozvoliti da lokalnu samoupravu dovedemo do ruba opstanka. Mi da smo išli putem koji nam je država tada naredila, nastao bi kaos, a nismo si mogli dozvoliti ugrožavanje cijelog sustava. Vrlo brzo smo stoga, riješili taj problem i sada smo došli do toga da dobro funkcioniramo, dali smo maksimum od sebe i izdvojili najviše što možemo tolikom broju socijalno ugroženih osoba – pojašnjava čelni čovjek Đulovca i dodaje kako bi ta mjeru rada za opće dobro trebala zaživjeti na nivou države. Jasno bi trebalo posložiti kriterije jer jasno je da se ne mogu svi uključiti u taj program, a u tu cijelu reformu nužno bi bilo uključiti Zavod za zapošljavanje kao i Centar za socijalnu skrb, smatra Hodak i zaključuje da red mora krenut s vrha pa prema dolje, što bi zasigurno rezultiralo pozitivnim ishodom za sve u toj kompliciranoj priči. Svi imaju zajednički cilj u Općini Đulovac, a on je da ljudi kvalitetnije žive. Iako ima postotak onih, kako stara poslovice kaže, koji će radije zdravi i gladni pod orahom ležati nego siti u polju raditi, u Općini

su svjesni da mnogi žitelji ne mogu sami sebi pomoći. Jer predugi nered u državi rezultirao je upravo time da su došli na rub egzistencije. A čekanje da se na vrhu poslože kockice pa da se red usmjeri ka dolje, onima osjetljivima, ugroženima i na rubu preživljavanja, to se čini kao da čekaju Godota. Porazno su svjesni da se njih neće dotaknuti ona stara, narodna poslovice "tko čeka, taj i dočeka". (Martina Čapo)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice)

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Sviđa ti se ovaj članak?

Dodaj zvjezdicu za ocjenu

Prosječna ocjena 1.8 / 5. Ukupno glasova: 5
